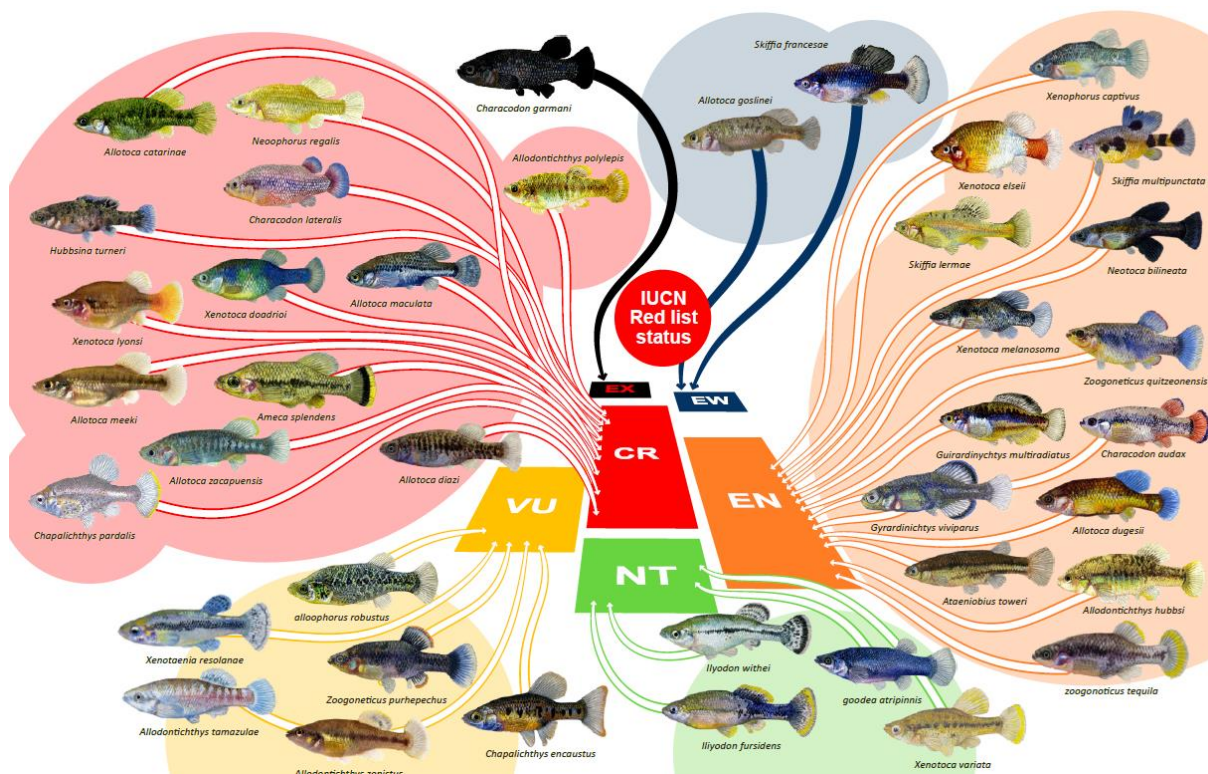

NEJLIDŠTĚJŠÍ RYBY SVĚTA POTŘEBUJÍ NAŠI POMOC!

Plan G, ochrana nejohroženějších ryb Mexika

Goodeids Working Group (GWG) je mezinárodní odborná iniciativa založena v roce 2009 sdružující ichthyology, ochranářské biology, zoologické zahrady, akvaristy a další specialisty se zaměřením na čeleď *Goodeidae*. Tato čeleď sladkovodních, většinou živorodých, paprskoploutvých ryb je endemická převážně pro centrální Mexiko a patří mezi nejohroženější skupiny obratlovců na světě. Třicet tři ze čtyřiceti druhů mexických goodeidních ryb je ohroženo vyhynutím, dva druhy již ve volné přírodě nepřežívají a jeden druh je vyhuben. Vysoká míra endemismu, omezené areály výskytu a silný antropogenní tlak činí z goodeidních ryb modelový příklad krize biodiverzity v kontinentálních vodách.

Hlavním strategickým nástrojem GWG je **projekt Plan G**, komplexní ochranářský program zaměřený na dlouhodobé zachování goodeidních druhů *in situ* i *ex situ*. Projekt reaguje na dramatický úbytek populací způsobený především degradací biotopů, nadměrným odběrem vody, znečištěním, introdukcí nepůvodních druhů ryb a změnami hydrologických poměrů v povodích mexických náhorních plošin.

Aktivity GWG

Plan G je založen na několika vzájemně provázaných pilířích. Prvním z nich je **koordinovaný chov ohrožených druhů v lidské péči**, zejména prostřednictvím sítě zoologických zahrad, výzkumných institucí a specializovaných akvaristů. Cílem těchto chovů není pouze udržení geneticky životaschopných populací, ale také vytvoření záložních populací pro případ úplného zániku druhů ve volné přírodě.

Druhým klíčovým pilířem je **ochrana a obnova přirozených lokalit v Mexiku**. Ve spolupráci s místními univerzitami, zejména **Fakultou biologie na mexické Univerzitě Michoacana v Morelii**, nevládními organizacemi a státními institucemi se GWG podílí na monitoringu populací, hodnocení ekologického stavu biotopů a realizaci konkrétních managementových opatření, včetně kontroly invazních druhů a revitalizace vodních ekosystémů.

Neméně důležitou součástí projektu je **výzkum a sdílení dat**, zahrnující taxonomické revize, genetické analýzy, studium životních strategií a ekologických nároků jednotlivých druhů. Tyto poznatky jsou zásadní pro efektivní plánování ochrany a pro správné nastavení chovných programů. Plan G rovněž klade důraz na **osvětu a zapojení veřejnosti**, a to jak v Mexiku, tak na mezinárodní úrovni. Vzdělávací aktivity, odborné publikace a spolupráce s akvaristickou komunitou přispívají ke zvyšování povědomí o významu ochrany sladkovodní biodiverzity a o jedinečné biologické hodnotě goodeidních ryb.

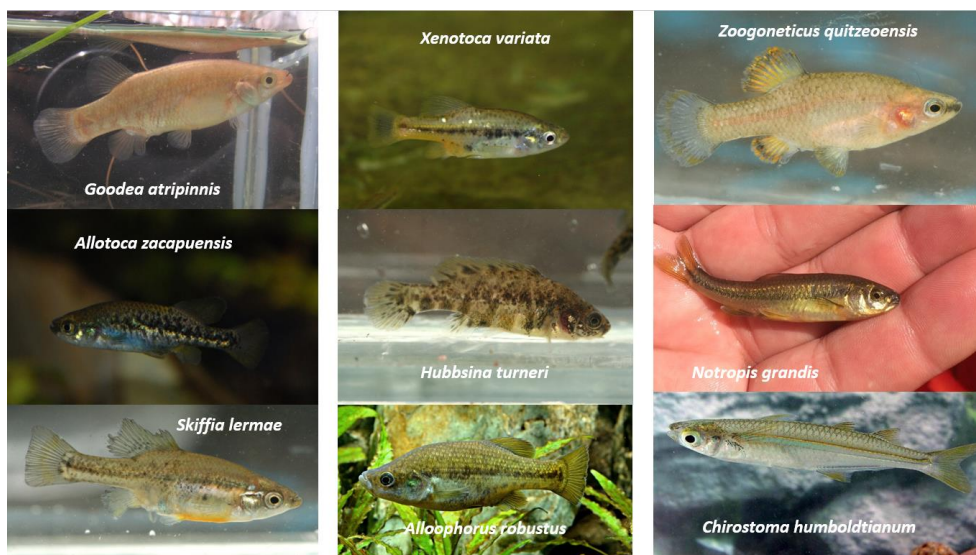
Projekt La Zarcita a jezero Zacapu – Zoo Plzeň

GWG ze Zoo a BZ města Plzně v roce 2025 uzavřely memorandum, v němž Zoo Plzeň finančně podporuje projekt na dvou chráněných lokalitách. První z nich je sedimentující pramen La Zarcita s přilehlou lagunou, druhou pak jezero Zacapu, které jsou v současnosti zasaženy invazními nepůvodními druhy.

Zahrnuté druhy čeledi *Goodeidae*:

Allophorus robustus (zranitelný), *Allotoca zacapuensis* (kriticky ohrožený), *Goodea atripinnis* (málo dotčený), *Hubbsina turneri* (kriticky ohrožený), *Skiffia lermæ* (ohrožený), *Xenotoca variata* (málo dotčený), *Zoogoneticus quitzeensis* (ohrožený).

Mezi další klíčové druhy patří i *Ambystoma andersoni* (kriticky ohrožený mlok) a další unikátní druhy.

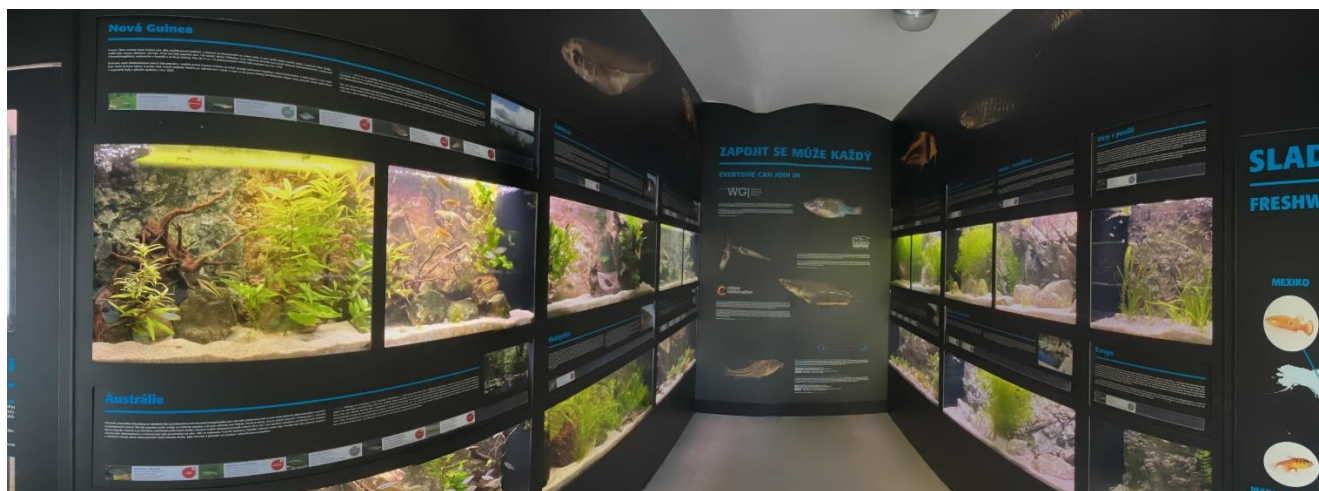

Specifické ochranné problémy, které mají být řešeny:

1. **Degradace biotopu a usazování sedimentů** – Pramen La Zarcita je silně zanesena sedimenty, což vede ke ztrátě stanovišť pro původní vodní druhy. Hromadění kalu, zhoršované odtokem z komunikací, ohrožuje kvalitu vody i stabilitu ekosystému.
2. **Kontrola invazních druhů** – Přítomnost nepůvodních druhů narušuje ekologickou rovnováhu, vytlačuje původní druhy a mění přirozené prostředí. Jejich efektivní odstranění je nezbytné pro obnovení biodiverzity.
3. **Ochrana ohrožených a endemických druhů** – Oblast je domovem kriticky ohrožených a endemických ryb. Cílem projektu je stabilizovat a zvýšit jejich populace, což může vést ke zlepšení jejich statusu na Červeném seznamu IUCN.
4. **Kvalita vody a kontrola znečištění** – Odtok z okolních silnic přispívá k sedimentaci a znečištění. Řešení tohoto problému pomocí retenční nádrže a drenážních struktur je zásadní pro dlouhodobou ochranu stanovišť.
5. **Udržitelná obnova stanovišť a repatriace druhů** – Opětovné vysazení původních druhů a posílení jejich populací podpoří obnovu ekosystému. Zajištění vhodných podmínek pro jejich přežití je klíčovým cílem.
6. **Zapojení komunity a environmentální vzdělávání** – V rámci mokřadech mezinárodního významu dle Ramsarské úmluvy projekt zahrnuje realizaci ekologicko-vzdělávací stezky, která má zvýšit povědomí a podpořit ochranné úsilí místních obyvatel.
7. **Dlouhodobé plánování ochrany** – Projekt si klade za cíl vytvořit udržitelný plán řízení jezera Zacapu a přilehlých biotopů, který zajistí pokračování ochranných aktivit za podpory obce.

Zoo a BZ Plzeň se taky podílí na ex situ ochraně některých jedinečných druhů čeledi *Goodeidae* a dalších drobných ryb z celého světa v expozici a chovatelském zázemí **Rybí archa** na statku Lüftnerka, v sousedství expozice Česká řeka. Šestnáct expozičních akvárií představuje příběhy ohrožených druhů sladkovodních biotopů a prostřednictvím naučného systému informuje také o organizacích, které se podílejí na jejich záchraně. Expozice je zároveň inspirací k myšlence, že s trochou nadsázky může i jeden chovatel nebo jediné akvárium při vytrvalém úsilí zachránit celý druh.

Jak mohu pomoci?

- Navštivte Zoo a BZ Plzeň! Podporujeme spolu s Vámi prostřednictvím projektu

[Help nature](#)

- Záchranné projekty Zoo a BZ Plzeň můžete **podpořit jednorázovým finančním darem** na náš sbírkový účet

Sbírkový účet na podporu projektů
ochrany přírody v Zoo a BZ města Plzně

QR PLATBA

